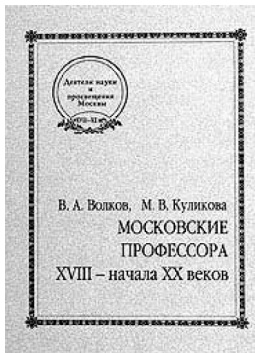

Урбани дух као традиција

С.С. Илизаров, Московская интеллигенция XVIII века, Москва 1999.

А. Н. Боголюбов, Творцы техники и градостроители Москвы (до начала XX в.), Москва 2002.

В. А. Волков, М. В. Куликова, Московские профессора XVIII – начала XX веков. Естественные и технические науки, Москва 2003.

В. А. Волков, М. В. Куликова, В. С. Логинов, Московские профессора XVIII – начала XX веков, Москва 2006.

Историја друштва и појединих социјалних група је много шира од обичних научних функција. Једна од „примењених“ области историје друштва је стварање и развој заједничке свести о припадању једној групи. Савремена Москва има око 10,5 милиона становника, а са ближим предграђем и привременим доселе-

ницима и „гастербјатерима“ становништво Москве премашује 14,5 милиона људи. У таквим околностима се веома често и код „рођених московљана“ брише свест о посебним московским традицијама, а свест о урбаном духу се потиरे са традицијама и обичајима донетим из далеких места рођења и одрастања новодосељених грађана. Зато је у датим околностима веома битно сачувати урбани дух као традицију градског живота, традицију толерантности и као осећај припадности заједници грађана. Урбани дух се вековима формира у великим градовима и обезбеђује мирно и сталожено функционисање града као целине, и у исто време пружа осећај сигурности и присутности у заједници сваком грађанину, без обзира на место његовог порекла и верску припадност.

У задње две деценије московска влада посвећује велику пажњу неговању урбаног духа и осећају припадности градској заједници код свих грађана Москве. Ово се ради на више начина, али и у оквиру наставе посебног предмета „московедение“, који се предаје у московским школама. Овај предмет представља део општег федералног наставног плана који предвиђа наставу „историје и географије родног краја“ као део обавезне наставе у основним и средњим школама Русије.

Интересантан пример сарадње Московске владе и Руске академије наука у том смислу представља заједнички пројекат Института за историју науке и техника РАН и Московске владе. Овај истраживачки и издавачки пројекат је започет 1999. године и назива се *Појединци у науци и просвети Москве кроз портрете и карактеристике*. До сада су у оквиру тог пројекта изашле четири књиге које се баве појединим представницима московске интелектуалне, научне и академске елите, чија имена нису толико позната широј јавности, али без чијег рада Москва не би могла да постане таква метропола коква је постала до почетка двадесетог века.

Свака књига из ове едиције садржи неколико стотина краћих биографија, посвећених московској интелектуалној елити XVIII–XX века. Информације које садрже ове књиге нису преузете само из старијих постојећих издања већ и из архивске грађе архива Москве и московских високошколских установа. Веома необично изгледа идеја да се биографије истакнутих научника и професора допуне подацима из њихових школских и студентских досијеа која пружају веома сликовите детаље о одрастању и развоју будућих озбиљних и важних припадника друштва. Интересантне податке о својини, материјалном статусу и напредовању појединаца аутори издања су црпли из личних досијеа званичника (такозваних „формулара“) који су се обавезно попуњавали не само за сва војна већ и цивилна службена лица у Русији од средине XVIII века и сачувани су у руским архивима. Још један битан извор информације су били фондови III одсека царске канцеларије (политичка полиција), канцеларије министра унутрашњих дела и полицијског одсека Министарства унутрашњих дела Руске царевине. Те